

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้
กระจ่าง เพื่อพัฒนา การประหยัด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอรุณวิทยา ในครั้งนี้
ผู้วิจัยได้กำหนดตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดประเภทและแบบการวิจัย
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประเภทและแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดลองแบบกึ่งทดลอง กับกลุ่มตัวอย่าง มีการวัดตัวแปร
ตามก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design)

กลุ่มตัวอย่างทดลอง R

O_1	X	O_2
-------	---	-------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
- X แทน การจัดการกระทำ (Treatment) โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการ
ประหยัด
- O_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
- O_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอรุณวิทยา จำนวน 182 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอรุณวิทยา ได้มาโดยการสุ่มเลือกมาอย่างเจาะจง โดยเลือกชั้น ม.5/4 จากนั้นเลือกนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมโดยความสมัครใจ จำนวน 20 คน

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การประหยัด

3.3 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.3.1 การประหยัด หมายถึง การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้และพลังงาน

การประหยัดเงิน หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ เหมาะกับเงินที่ได้รับ ไม่ซื้อของตามผู้อื่นหรือตามโฆษณา วางแผนการใช้เงินและยับยั้งความต้องการของตนเอง ซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน มีการแบ่งเงินที่ได้รับเก็บออมไว้

การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักวางแผนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าสูงสุด เช่น การเรียนหนังสือ การนอน การทำงานอดิเรก การช่วยเหลืองานในครอบครัว สังคมส่วนรวมและการพักผ่อนหย่อนใจ

การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้และพลังงาน หมายถึง การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียน น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ สาธารณสมบัติอย่างเกิดประโยชน์ คุ้มค่าสูงสุด และดูแล ตรวจสอบ ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ ที่ชำรุดเสียหาย ให้อยู่ในสภาพที่ดี พร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดูแลรักษา สาธารณสมบัติทั้งของโรงเรียนและส่วนรวม

3.3.2 แบบประเมินการประหยัด หมายถึง แบบประเมินการประหยัด ที่ประเมินการประหยัดทั้ง 3 ด้าน จำนวน 38 ข้อ แบบประเมินมี 2 ลักษณะ คือ การกระทำทางบวกและการ

กระทำทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบประเมินมาก แสดงว่าเป็นผู้มีการประหยัดสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้ต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการประหยัดต่ำ (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

3.3.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง หมายถึง ชุดกิจกรรมที่ประกอบด้วย กิจกรรม 10 กิจกรรม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นทำความเข้าใจ ขั้นแสดงความสัมพันธ์ ขั้นกำหนดคุณค่า และขั้นแสดงออก โดยอาศัยเทคนิคในการจัดกิจกรรม ได้แก่ บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

4.1 แบบประเมินการประหยัด

4.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง

วิธีดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือวิจัย ดังนี้

4.1 แบบประเมินการประหยัด

ในการพัฒนาแบบประเมินการประหยัด ผู้วิจัยมีวิธีการพัฒนา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด เพื่อนำมาพัฒนาแบบประเมินการประหยัด

2. พัฒนาแบบประเมินการประหยัด ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ดังนี้

2.1 การประหยัดเงิน แบ่งเป็น การวางแผนการใช้จ่าย การใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า และมีการเก็บออมเงิน

2.2 การประหยัดเวลา แบ่งเป็น การวางแผนการใช้เวลา การใช้เวลาทบทวนบทเรียน และการใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน

2.3 การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้และพลังงาน แบ่งเป็น การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ และการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

3. นำแบบประเมินการประหยัดที่พัฒนาขึ้น ไปหาความตรงเชิงประจักษ์ โดยนำให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

4. ปรับปรุงแก้ไข แบบประเมินการประหยัด ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบประเมินการประหยัด ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอรุณวิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเที่ยง

(ตัวอย่าง) แบบวัดการประหยัด

คำชี้แจงในการประเมิน ใส่เครื่องหมาย / ในช่องพฤติกรรมของนักเรียน ให้ตรงกับความเป็นจริง
แบบวัดชุดนี้ เป็นแบบวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อในแบบวัด แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนในระดับใด แบบวัดนี้มีคำตอบให้เลือก 3 ช่อง คือ “จริงทุกครั้ง” “จริงบางครั้ง” “ไม่จริงเลย” ให้นักเรียนเลือกตอบ ช่องที่ตรงกับกรกระทำที่เป็นจริงของนักเรียนเพียงคำตอบเดียว คำตอบของนักเรียน

ไม่มีคำตอบใดผิด แต่คำตอบอาจแตกต่างกันไปตามการกระทำของแต่ละคน ฉะนั้นขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงที่สุด

โปรดตอบคำถามทุกข้อ เนื่องจากถ้าไม่ตอบข้อใดข้อหนึ่ง แบบวัดชุดนี้จะใช้ไม่ได้ทันที

ข้อที่	ข้อความ	จริง ทุกครั้ง	จริง บางครั้ง	ไม่จริง เลย
0	ข้าพเจ้าแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้			
00	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบ			
000	ข้าพเจ้านำสมุดเก่าที่เหลือใช้มารวบรวมไว้ใช้เป็นสมุดโน้ต			

ในข้อ 0 ถ้านักเรียนเลือกตอบว่า “จริงทุกครั้ง” หมายความว่านักเรียนแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้
00 ถ้านักเรียนเลือกตอบว่า “จริงบางครั้ง” หมายความว่านักเรียนแบ่งเวลาทบทวนบทเรียน เพื่อเตรียมตัวสอบบ้างเป็นบางครั้ง
000 ถ้านักเรียนเลือกตอบว่า “ไม่จริงเลย” หมายความว่า นักเรียนไม่ได้นำสมุดเก่าที่เหลือใช้ มารวบรวมไว้ใช้เป็นสมุดโน้ต

แบบวัดมี 2 ลักษณะ คือ การกระทำทางบวกและการกระทำทางลบ

การกระทำทางบวก คือ การกระทำที่สมควรกระทำ ผู้ตอบเลือกตอบคำว่า
 “จริงทุกครั้ง” ให้คะแนน 2 “จริงบางครั้ง” ให้คะแนน 1 “ไม่จริงเลย” ให้คะแนน 0
 การกระทำทางลบ คือ การกระทำที่ไม่สมควรกระทำ ผู้ตอบเลือกตอบคำว่า
 “จริงทุกครั้ง” ให้คะแนน 0 “จริงบางครั้ง” ให้คะแนน 1 “ไม่จริงเลย” ให้คะแนน 2
 ดังนั้น ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มาก แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการประหยัดสูง ส่วนผู้ที่ได้
 คะแนนจากแบบวัดนี้ต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการประหยัดต่ำ (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

4.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อเพิ่มพฤติกรรม การประหยัด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้พัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำ
 ค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อเพิ่มพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน โดยกำหนดขั้นตอนตาม
 กระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง ใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณี
 ตัวอย่าง และการอภิปรายกลุ่ม มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด ซึ่งแต่ละกิจกรรม
 ประกอบด้วย แนวคิด วัตถุประสงค์ สื่อ/อุปกรณ์ การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้
 ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดและการออม เพื่อ
 เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว เทคนิค
 ต่างๆ และทฤษฎีการทำค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
 ตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อเพิ่มพฤติกรรม การประหยัดของนักเรียน
3. กำหนดกิจกรรมตามหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ เพื่อเพิ่ม
 พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน
4. สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อพัฒนา
 การประหยัดของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยแผนกิจกรรม 10 แผน ตามหัวข้อที่กำหนด โดยใช้เทคนิค
 ต่างๆ ได้แก่ บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง และการอภิปรายกลุ่ม โดยแต่ละ
 กิจกรรมประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจ เป็นขั้นนำ ที่กำหนดประเด็น ตัวอย่างหรือสถานการณ์
 ให้นักเรียนได้มีโอกาสทำความเข้าใจ สนทนาพูดคุยร่วมกัน ได้แสดงความรู้สึก ความคิดออกมา

เพื่อทำความเข้าใจในประเด็นสาระ ความคิด ตระหนักและยอมรับในประสบการณ์ ความรู้สึกของแต่ละคน ในเรื่องที่กำลังศึกษา

ขั้นที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ เป็นขั้นการประเมินด้วยเหตุผล มีการคิดพิจารณาใคร่ครวญ จากการทำให้นักเรียนได้รับความรู้ บอคม โนทัศน์ แสดงความคิดเห็น สรุปเนื้อหาในเรื่องที่กำลังศึกษา

ขั้นที่ 3 กำหนดคุณค่า หลังจากที่ทำให้นักเรียนแสดงความสัมพันธ์จากการประเมินด้วยเหตุผลแล้ว ให้นักเรียนกำหนดคุณค่า ความสำคัญ ความจำเป็น ความรู้สึก เช่นการแสดงความเชื่อ ความพึงพอใจ รวมถึงให้ข้อเสนอแนะว่าควรกระทำหรือไม่ควรกระทำอย่างมีเหตุผล และมียุทธวิธี

ขั้นที่ 4 แสดงออก หลังจากกำหนดค่านิยมแล้ว ให้นักเรียนแสดงจุดยืนหรือประกาศออกมาให้ผู้อื่นทราบ ถึงแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนเลือก แล้วให้ใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป ตลอดจนนำไปปฏิบัติซ้ำๆ ให้กลายเป็นแบบแผนในการดำรงชีวิตต่อไป

5. นำชุดกิจกรรม เน้นแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อพัฒนาการประหยัดของนักเรียน ที่สร้างเสร็จไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา สื่อ และการประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. นำชุดกิจกรรม เน้นแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อพัฒนาการประหยัดของนักเรียนที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอรุณวิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน เพื่อดูความชัดเจนของภาษา ความสอดคล้องกับเวลา และความคล่องตัวในการนำชุดกิจกรรมเน้นแนวที่พัฒนาขึ้นไปใช้

7. ปรับปรุงกิจกรรมและเนื้อหาบางส่วนให้เหมาะสม สอดคล้องกับเวลาและสภาพการณ์ ก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.1 ก่อนการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ในสัปดาห์ที่ 1 ผู้วิจัยประเมินการประหยัดของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน ด้วยแบบประเมินการประหยัด แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

5.2 ระหว่างการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ในสัปดาห์ที่ 2- 5 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ในสัปดาห์ที่ 2 - 4 สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที และในสัปดาห์ที่ 5 ทำการทดลอง 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 10 ครั้ง

5.3 หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ในสัปดาห์ที่ 6 ผู้วิจัยประเมินการประหยัดของนักเรียนกลุ่มทดลอง ด้วยแบบประเมินการประหยัด อีกครั้ง แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ เป็นคะแนนหลังการทดลอง

ในการรวบรวมข้อมูลทั้ง 6 สัปดาห์ดังกล่าวสรุปเป็นภาพแสดงขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

ก่อนการทดลอง		ระหว่างการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว				หลังการทดลอง
สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่	
1	2	3	4	5	6	
วัดการประหยัดของนักเรียนก่อนทดลอง	ทดลองครั้งที่ 1-3	ทดลองครั้งที่ 4-6	ทดลองครั้งที่ 7-9	ทดลองครั้งที่ 10	วัดการประหยัดของนักเรียนหลังทดลอง	

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดย

6.1 ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การประหยัดของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง เพื่อเพิ่มพฤติกรรม การประหยัดของนักเรียน โดยใช้ t -test ที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample)